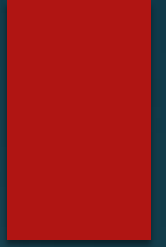

FUNKCIJA ODBRANE U KRIVIČNOM POSTUPKU

OKRIVLJENI

OSUMNJIČENI- LICE PREMA KOME JE ZBOG POSTOJANJA OSNOVA SUMNJE DA JE UČINIO KD NADLEŽNI DRŽAVNI ORGAN U PREDISTRAŽNOM POSTUPKU PREDUZEO RADNJU PROPISANU ZKP ILI LICE PROTIV KOGA SE VODI ISTRAGA

OKRIVLJENI- LICE PROTIV KOGA JE PODIGNUTA OPTUŽNICA (JOŠ NIJE POTVRĐENA) ILI JE PODNET OPTUŽNI PREDLOG, PRIVATNA TUŽBA ILI PREDLOG ZA IZRICANJE MB OBAVEZNOG PSIHIJATRIJSKOG LEČENJA, A GP JOŠ NIJE ODREĐEN

OPTUŽENI- OPTUŽNICA POTVRĐENA ILI U SKRAĆENOM POSTUPKU ODREĐEN GLAVNI PRETRES

OSUĐENI

Prava okrivljenog:

- ▶ 1) u najkraćem roku, a uvek pre prvog saslušanja, bude obavešten o delu koje mu se stavlja na teret, o prirodi i razlozima optužbe, kao i da sve što izjavi može da bude korišćeno kao dokaz u postupku;
- ▶ 2) ništa ne izjavi, uskrati odgovor na pojedino pitanje, slobodno iznese svoju odbranu, prizna ili ne prizna krivicu;
- ▶ 3) se brani sam ili uz stručnu pomoć branioca u skladu sa odredbama ovog zakonika;
- ▶ 4) njegovom saslušanju prisustvuje branilac;
- ▶ 5) u najkraćem mogućem roku bude izveden pred sud i da mu bude suđeno nepristrasno, pravično i u razumnom roku;
- ▶ 6) neposredno pre prvog saslušanja pročitana krivičnu prijavu, zapisnik o uviđaju i nalaz i mišljenje veštaka;
- ▶ 7) mu se osigura dovoljno vremena i mogućnosti za pripremanje odbrane;

Prava okrivljenog:

- ▶ 7) mu se osigura dovoljno vremena i mogućnosti za pripremanje odbrane;
- ▶ 8) razmatra spise i razgleda predmete koji služe kao dokaz;
- ▶ 9) prikuplja dokaze za svoju odbranu;
- ▶ 10) se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete i da iznosi činjenice i dokaze u svoju korist, da ispituje svedoke optužbe i zahteva da se, pod istim uslovima kao svedoci optužbe, u njegovom prisustvu ispitaju svedoci odbrane;
- ▶ 11) koristi pravna sredstva i pravne lekove;
- ▶ 12) preduzima druge radnje kada je to određeno ovim zakonom.
- ▶ **Organ postupka** je dužan da pre prvog saslušanja okrivljenog pouči o njegovim pravima

Prava uhapšenog:

- ▶ Pored prava da se brani sam, ili da angažuje branioca i prava da se brani ćutanjem ima i sledeća prava:
- ▶ 1. Odmah i na jeziku koji razume bude obavešten o razlogu hapšenja
- ▶ 2. Poverljiv razgovor sa braniocem pre saslušanja (nadzire se gledanjem, ne i slušanjem)
- ▶ 3. zahteva da o hapšenju bude obavešten neko od članova porodice ili drugo blisko lice, ili diplomatsko-konzularni predstavnik
- ▶ Pravo na pregled lekara po svom izboru

Dužnosti okrivljenog

- ▶ 1. Da se odazove na poziv organa postupka
- ▶ 2. Obavesti organ postupka o svakoj promeni adrese

Pretpostavka nevinosti- član 3 ZKP

- ▶ Svako se smatra nevinim sve dok se njegova krivica za krivično delo ne utvrdi pravnosnažnom odlukom suda.
- ▶ Državni i drugi organi i organizacije, sredstva javnog obaveštavanja, udruženja i javne ličnosti dužni su da se pridržavaju pravila iz stava 1. ovog člana i da svojim javnim izjavama o okrivljenom, krivičnom delu i postupku ne povređuju prava okrivljenog.

Čl. 6 st. 2 EKLJP: Svako ko je optužen za krivično delo mora se smatrati nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.

ESLJP- Matijašević protiv Srbije

BRANILAC

- ▶ Samo advokat ili adv. Pripravnik za dela do 5 god. zatvora
- ▶ Punomoćje/ Rešenje o postavljanju

NE MOŽE BITI:

1. Saokrivljeni, oštećeni, bračni ili vanbračni drug ili rođak saokrivljenog, oštećenog ili tužioca
2. Lice koje je kao svedok pozvano na GP (osim ako ne može biti ispitano kao svedok ili je oslobođeno dužnosti svedočenja)
3. Lice koje je u istom predmetu postupalo kao sudija, JT, zastupnik oštećenog, policajac ili drugo lice koje je preduzimalo radnje u predistražnom postupku
4. Branilac saokrivljenog u istom predmetu, osim ako organ postupka zaključi da to ne šteti interesima odbrane

PRAVA BRANIOCA

- Poverljiv razgovor sa uhapšenim, pre prvog saslušanja
- Da neposredno pre prvog saslušanja osumnjičenog pročita krivičnu prijavu, zapisnik o uviđaju, nalaz i mišljenje veštaka
- Da razmatra spise i razgleda predmete koji služe kao dokaz- ali tek nakon započinjanja KP (donošenje naredbe o sprovođenju istrage/neposredno podizanje optužnice) ili i pre toga ako je okrivljeni saslušan
- Pravo na poverljiv razgovor i prepisku sa okrivljenim u pritvoru
- Preduzima sve radnje u korist okrivljenog

Dužnosti branioca:

- ▶ Podnese punomoćje organu postupka
- ▶ Pruža okrivljenom pomoć u odbrani stručno, savesno i blagovremeno
- ▶ Ne zloupotrebljava prava u cilju odugovlačenja postupka
- ▶ Pruža pravnu pomoć okrivljenom i 30 dana nakon otkaza punomoćja, ako okrivljeni u međuvremenu ne izabere novog branioca

OBAVEZNA ODBRANA

- ▶ Ako je nem, gluv, slep ili nesposoban da se sam uspešno brani (od prvog saslušanja do pravnosnažnog okončanja postupka)
- ▶ Ako se postupak vodi za KD sa propisanom kaznom od 8 god zatvora ili težom (od prvog saslušanja do pravnosnažnog okončanja postupka)
- ▶ Rešenje od zadržavanju, pritvor ili kućni pritvor- (od lišenja slobode do ukidanja mere)
- ▶ Ako mu se sudi u odsustvu- (od donošenja rešenja pa dok suđenje traje)
- ▶ Ako se GP održava u odsustvu okrivljenog zbog nesposobnosti koju je sam prouzrokovao

OBAVEZNA ODBRANA

- ▶ Ako je okrivljeni zbog narušavanja reda udaljen iz sudnice do završetka dokaznog postupka ili GP
- ▶ U postupku za izricanje mere obaveznog psihijatrijskog lečenja
- ▶ U slučaju zaključenja sporazuma sa JT

Ako okrivljeni u ovim slučajevima sam ne izabere branioca postavlja mu ga JT ili sud (predsednik suda), po redosledu sa spiska advokata koji dostavlja AK

Ako okrivljeni odbija branioca po službenoj dužnosti?

Branilac dužan da:

- bude upoznat sa sadržajem dokaznih radnji i tokom glavnog pretresa
- okrivljenom daje pisana obaveštenja ako okr. Odbija da sa njim razgovara
- prisustvuje radnjama u postupku i da završnu reč, osim ako se okr tome izričito ne protivi
- na zahtev okr ili uz njegovu izričitu saglasnost izjavi redovan pravni lek i preduzima druge radnje u postupku

Odbrana siromašnih

- ▶ Uslovi, kumulativno:
- ▶ 1. da se KP vodi za KD za koje se može izreći kazna zatvora preko 3 god.
- ▶ 2. Da okrivljeni zbog lošeg imovnog stanja ne može da snosi troškove odbrane
- ▶ 3. Da to nalažu razlozi pravičnosti
- ▶ O zahtevu odlučuje sud (SPP, predsednik veća ili sudija pojedinac) a branioca postavlja predsednik suda

Prestanak prava i dužnosti branioca

- ▶ 1. Opoziv/ otkaz punomoćja-
- ▶ 2. Razrešenje

Razlozi za razrešenje:

1. Neki od razloga za izuzeće branioca
2. Nastavi da narušava red nakon opomene i NK
3. Pokrene se KP protiv njega zbog KD sprečavanje i ometanje dokazivanja ili bekstvo i omogućavanje bekstva licu lišenom slobode
4. Punomoćje mu je nakon opoziva ponovo dato, a u cilju zloupotrebe prava
5. Okrivljeni ima više od 5 branioca/ više okrivljenih ima zajedničkog branioca a to šteti interesima njihove odbrane

Razrešenje branica

- ▶ Pored navedenih razloga, branilac postavljen po službenoj dužnosti će biti razrešen i ako okrivljeni angažuje drugog branioca ili
- ▶ ako okrivljenom ne pruža pomoć stručno, savesno i blagovremeno ili
- ▶ Ne postoje više razlozi za odbranu siromašnih

O razrešenju odlučuje sud na predlog JT ili po SD. Pre donošenja odluke poziva okr i branioca da se izjasne o razlozima za razrešenje

- Žalba protiv rešenja o razrešenju branioca ne odlaže njegovo izvršenje